

МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй дайшалхы зорилгонууд

Энэ оной апрелин 1—2 үдэрүүдтэ түрүү трактористнуудай болон МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска суглаан боложо дүүрбэ.

Энэ суглаанда хабаадсагшад «1944 оной хабарай тарилгыг үнгэрэхэ хэрэгтэ МТС-үүдэй зорилгонууд тухай» асуудалаар БМАССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведай түрүүлэгшэ нүхэр С. М. Ивановой дэлгэрэнгы, тодо ноно элдхэлхы угаа эдбхитэйгээр зүбшэн хэлсэжэ, өөһэднхыгөө хүдэлмэрини дайшалхы программы абабад.

1943 оной июурта манай республикын МТС-үүд хангалтагүйгээр хүдэлмэрилэн байгаа. Гүрэнэй зүгһөө үгтэһэн тракторна хүдэлмэрини түсэбһе оройдоо 60 процент дүүргэһэн юм.

Алдарт Улаан Армингаа амжалтата довтолгонуудаар урмашан баярлан манай республикын МТС-үүдэй трактористнууд, механигууд, болон хүдэлмэрилэгшэд мүнөө жэлэй июурта трактор заһабарилха түсэбөө урда урдынхнаа улам ехэ амжалтануудтайгаар дүүргэжэ байна. Нүүдэй мэдээнэй ёһоор, республикын олонхи МТС-үүд трактор заһабарилха гүрэнэй түсэбһе доторойнгоо хачаг бүхы аргаболомжонуудыг эдсүүлэн хэрэглэжэ, хаһа саг соонь, эрхим шаартагтайгаар дүүргэжэ. Хэжэнгын МТС-эй коллективийхид ВЦПС-эй ба СССР-эй Газаргарялалгай Паркомадай дамжуулгын Улаан туг абанхай. Мүн Саянгын, Сэлэнгын, Иволгын, болон бусад хэдэн МТС-үүд трактор заһабарилха гүрэнэй түсэбһе эрхим шаартагтайгаар саг болзор соонь дүүргэжэ, гүрэнэй комиссида тушаабад.

Илмэ ехэ амжалтануудыг эдэ МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд ямагта социалистическэ мүрысөөнэй тугыг бадаруулжа шадаһанайгаа ашаар туйлаһанинхы хэндэһе элитэ. Мүн тэрэһэлэн

эдэ МТС-үүдэй олонхын тракторнуудай шэрэхэ машина зэмсэгүүдыг заһабарилха түсэбөөһе амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Жэшэнь, Улаан тугта Хэжэнгын МТС тракторай плуг, культиватор, сеялка, борной гэхэ мэтын машина зэмсэгүүдыг заһабарилха түсэбөө 100 процент дүүргэжэ, комбайн заһабарилха түсэбөө муу бэшээр дүүргэжэ байна.

Баяхан манай газрын хууданда республикын түрүү трактористнуудыг болон хүдэлмэрилэгшэдыг БМАССР-эй Верховно Соведай Президиумэй Хүндэлэй грамотаар шагнаһан Указ толилогдоо. Энэ хадаа МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй горьтойхон ажал хүдэлмэри хэһэнниг гэршэлнэ гэшэ.

Тибэһе, республикын зарим МТС-үүд трактор заһабарилха хүдэлмэриг яахын аргагүй муугаар эрхилэнэ. Ториин МТС трактор заһабарилха түсэбөө оройдоо 55 процент дүүргэжэ. Иимэнүүд МТС-үүд олон бии.

Манай газрын хууданда түрүү трактористнуудай болон МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска суглаанда хабаадсагшад бүхы МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй зорюулан хандалга бэшэг толилогдоо. Энэ бэшэг соогоо манай МТС-үүдэй түрүүшүүл болбол айхабар харюусалгатай, мүн хүндэтэй уялгануудыг бэе дээрээ дааж абабад.

Суглаанда хабаадсагшад угаа ехэ дэбжэлтэйгээр Верховно Главнокомандагша Советскэ Союзай Маршал агууехэ Сталинда манай МТС-эй түрүүшүүл амаршалгын бэшэг баталан абажа, хамаг бүхы хүсэ шадалаа хабарай тарилгада зорюулхадн гэжэ шахаан тангариг үгэбэд. Иимэһе энэ аман тангаригаа бэсүүлхын түлөө бии бүхы хүсэ шадалаа, энэ гэхээр зангидаха үүргэтэй болонобди.

Москва, Кремль Гүрэнэй Оборонын Комитедэй түрүүлэгшэ Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович! Бидэнэр, Бурят-Монгол АССР-эй түрүү трактористнууд болон МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд, республиканска суглаан дээрэ суглараад, түрүүшынгээ халуун дулаан үгэ ба амар мэндые советскэ арадай инаг багша ба сэсэмэргэн полководец — Танда хүргэнэмди.

Байгалай үмэнэхи хада уулануудай боориһоо, тэрэнэй үргэн уужам тала дайда ба үзэхэлэн хайхан губи дээрэхи саһыг хабарай наран хайлуулан халгаажэ Бурят-Монголой колхозуудай үржэлтэ ехэ газарынь хабтайса харалуулжа байна.

Хэзээ үнйһөө хүлэжэ байһан сагнай дүтэлжэ ябана. 1944 оной үндэр ехэ сэрэгэй ургасын түлөө, илалтын ургасын түлөө колхозно поли дээрэ эршэтэй шанга довтолго хэхээр булад моридоо хүтэлөөд гараха саг хүртэрнай тоотой үхэр үлэбэ.

Тракторнууд гэшэ айхабар ехэ хүсэтэй байна. Иосиф Виссарионович, Танай дура зоригоор байгуулаһан машинно-тракторна станцинууд колхозно таряашадга гүрэнэй зүгһөө туһаламжа үзүүлжэ гол ехэ формонуудай нэгэнниг болоно. МТС-эй хэхэ бүтээхэ юмэнь илангаяа дайнай эхилһэнхээ хойшо улам ехэ болонхой. МТС-үүдэй байгаагүй юм хаань манай хүдөө ажал гэшэ дайнай үдэ дабажа гаршагүй бэрхшээлдэ орохо ба угаа ехэ гайгарзада орохо бэлэй. Республикын тарилгын газар дээрэ тракторнууд яһала ехэ юмэ хэхэ болоно. Манай элдэ трактораар газараа халдаггүй колхоз үгы шахуу болоо.

Немецко-фашистска булим-тарашадга эсэргүү дайч байлдаанда таннууд ба танкистнууд али тухай шухала юмэ бүтээдэг байһаб тэрэнлэл адли тракторнууд ба трактористнууд гэшэ үндэр ургасын түлөө тэмсэлдэ тиймэ ехэ юмэ

хэхэ байна гэжэ мүнөө улад зоной дунда тон зүб хэлсэдэг байна.

Бурят-Монголой трактористнууд бидэнэй дунда бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха мастернууд боложо бусадта үлгэр жэйлээ харуулха дүйтэй шадамар трактористнууд үсөөн бэшэ бии болонхой.

Жэшэнь Иволгын аймагай Саянтыш МТС-эй тракторна бригадын бригадир Бимба Санжневич Дымбрылов гэшэ 1943 ондо тракторна хүдэлмэрингөө түсэбһе 239 процент дүүргэжэ 2.757 га газар хахалба. Тийхэдэ 1.040 гектарай орондо хахалаад 10.925 килограмм горючи арбилһан байгаа. Тэндэ 310 гектар таряа комбайнаар хуриаха түсэбтэй байһан аад, 950 гектар хадажа түсэбөө 307 процент дүүргэбэ. Дайнай эхилһэн түрүүшын жэлдэ тракторай рулда эгээн түрүүшынхнээ бууһан тэрэнэй дүү басаган Бадма-Ханда гэшэ өөрынгөө аха Бимба Санжневичаа ажалай баатаршалгаар гээгдээгүй. Бадма-Ханда СХТЗ трактораар 260 гектар хахалха нормотой байһан аад, 875 гектар хахалжа 1.139 килограмм горючи арбилһан байха юм. Тэрэ басаган эрхим хайн шаартагтайгаар хүдэлмэрилбэ. Трактор заһахадаа ажалынгаа нормые 250 процент хүртэр дүүргэдэг байгаа. Энэ МТС-эй трактористка Ринчин-Цыбик Раднаева гэшэ мүн лэ хэсүү бэрхээр хүдэлмэрилнэ. Неондо СХТЗ трактораар гансахан тарилгын ба нар хахалха үе соо 360 гектар газар хахалба, тийхэдэ тэрэнэй бүхы жэлэйн нормо 260 га байһан юм. Баһа 701 килограмм горючи арбилһан байна. Тэрэ басаган таряа хуриалга дээрэ «Боммунар» комбайнаар 180 га хадаха байһан аад, 760 га хадажа 440 килограмм горючи арбилһан байна. Ринчин-Цыбик өөрынгөө трактор ба тэрэнэй шэрэхэ машинаудыг хүсэд хайнаар заһаһан бай-

ха юм.

Орөө онһон машинаар ажаллаха угаа ехэ хэрэг бидэндэ найдагдажа үгтэһэн байна. Манай ажал хадаа эрдэм мэргэжэлтэй ба шадамар бэрхэ байхыг эринэ. Хэн машинала хайшаар шудалһан дүйтэй болоһон ба хүдэлмэридөө дүршэһэн байһаб. Тэрэ тракторист хайн резульдат туйладаг зантай. Умар нимэһе бидэнэр хатуу зоригтойгоор буража ба өөһэднхнөө нүхэдыг тэсэмгэйгээр хургажа байһабди. Манай хүдэлмэрини амжалтын дүхэм нүхэсэл гэшэ энэ болоно.

Иосиф Виссарионович, Талай, манай Улаан Армин болон бүхы Эхэ оромнай бидэнэр трактористнуудта али тухай ехээр найдажа байһыетнай мэдэнэбди. Бидэнэр оролдосотой хайшаар хүдэлмэрилжэ, шадамараар ажаллаха бии бүхы шадал соогоо, манай тракторнуудыг бүхы шадалаарн хүдэлгэхэ гэжэ эригшиндэнхэй байһабди. Бидэнэр Танай этигэл найдабарниг харуулха гэһэн гансал хүсэлэтэй, гансал ханалтай байһабди.

Горючи гэшэ шэнгэн алтад мүн. Тэрэ хадаа фронтдо шухала хэрэгтэй. Бидэнэр горючи болон түрхихэ материалнуудыг гамтай паринаар гаргашалжа байһабди. Довтолжо ябаа баатар Улаан Армида ба Сталинска авиацида шадал хаа ехэ горючи арбилжа үгэхэ гэжэ бидэнэй хэй бүхэн оролдохо байна.

Бидэнэр өөһэднхнөө суглаан дээрэ эрэгтэй эмэгтэй трактористнууд, болон МТС-эй бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй түрүүшүүлэй суглаан дээрэ манай хамаг бүхы хүдэлмэрини зүбшэн хэлсэжэ ба шүүмжэлжэ үзөөд байхалаа недондонойнгоо алдуу элдүү болон дутуу дунда юмыг дахиад дабтахагүйн тулада тэрэн тухай анхарыг гэжэ тракторист болон МТС бүхэнниг уриалаабди.

(Түгэсхэлинь 2-дохи июурта).

Түрүү трактористнууд ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй I республиканска суглаан дүүрбэ

Уржадэр, апрелин 2-то, түрүү трактористнуудай ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй I республиканска суглаан дүүрбэ. Энэ үдэр нүхэр С. М. Ивановой элдхэл тушаа 17 хүн үгэ хэлэ. Улаан ВКП(б)-гэй Обкомой секретарь А. В. Кудрявцев дэлгэрэнгы заабари хэлэһэн байна.

Суглаанда хабаадагшад республикын бүхы трактористнуудта хандалга бэшэг баталан абанайнгаа һүүлээр, нүхэр Сталинда баярай телеграмма ехэ хэй дэбжэлтэйгээр элгэбэ.

Мүн эндэ Верховно Соведай Президиумэй түрүүлэгшэ Г. А. Ныденова шагнагдаһан трактористнууд, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд болон ажаүйлэдбэрини предприятинуудай стахановцуудта Хүндэлэй грамотануудыг барюулба. Газаргарялалгай Парком В. И. Дубровский «Эрхим хайн тракторист» гэхэн үбсүүнэй тэмдэгүүдыг шагнагдаһан хэдэн түрүүшүүлдэ барюулаа.

Суглаанай хаагдаха дээрэ оркестр Советскэ Союзай гимн хүгжэмдэбэ.

Советскэ правительствын мэдүүлгэ

Апрелин 2-ой үдэшлэн СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар нүхэр В. М. Молотов советскэ ба харин хэблэлэй түлөөлэгшэдыг урижа асараад, советскэ правительствын үмэнһөө ингэжэ мэдүүлбэ:

Улаан Арми болбол амжалтатайгаар урагшаа дабшажа, СССР Румыни хоёрой хоорондох гүрэнэй хилэ болохо Прут мурэндэ хүрөө. Ингэжэ, Советскэ Союз Румыни хоёрой хоорондо хэгдэһэн договороор 1940 ондо тогтоогдон аад, гитлеровскэ Германиятай союз байгуулжа 1941 ондо румынска правительствын мэхэтэ муухайгаар эбдэһэн советскэ гүрэнэй хилыг бүрмү-

һэн нэргээн бодхоохо ябадалда эхи табигдаба. Мүнөө үедэ Улаан Арми болбол дайсанай бүхы сэрэгүүдхээ советскэ газар дайдаа эсбэрлэжэ байна. Румынтай хиллэһэн советскэ бүхы хилын бүрмүһэн бодхоогдох саг холо бэшэ болоо.

Улаан Армин довтолжо ябанагшад германска армиудыг болон тэрэнгэй холбоо хэһэн румынска сэрэгүүдыг намнаһаар хэдэн участогууд дээрэ Прут мурэниг гаталан гаража, румынска газар дээрэ ороо гэжэ советскэ правительство мэдүүлнэ. Дайсанниг хяа бууга, сохихо ба буу эбсэгын ху-

рлалгаха хүртэрөө мурдэн намнагты гэхэн приказ Улаан Армин Верховно Главнокомандовани довтолжо ябаа советскэ частнуудта үгөө.

Тийхэтгээ хамта румынска газарай ямар нэгэ хубиһе өөрэйи болгон абаха гү, али Румынин тогтон байгаа олонийтын байгуулга журамые хубилгаха гэһэн зорилго табинагүйбди. Румынин газарта советскэ сэрэгүүдэй ороһон ябалал ямагта сэрэгэй шааргай ба дайсанай сэрэгүүдэй эсэргүүсэһэн зандаа байһан дээрэһе зайлашагүй болоһон ябадал мүн гэжэ советскэ правительство мэдүүлнэ.

Гүрэнэй Оборонын Комитедэй түрүүлэгшэ Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

(Түгэхэл. Эхинийн 1-дхи нэурта).

Үнгэрэгшэ жэлдэ манай МТС-үүдэй нилээд олонинь гүрэнэй даалгабарине дүүргэнгүй гүрэн болон колхоздоо уритэй үлдэн хангалтагүй муу хүдэлмэринь бидэ бүгэдэдэ аягүй муугаар харагдана. Тинэ хадань өдөнэр энэ жэлдэ тракторна хүдэлмэрин тусэбисе яаба хэзэбшье хүсэд дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ болон нэгэшье агроном бидение муугаар хүдэлмэрилбэт гэжэ дайдахагүйн тулада эрхим найн панартай хүдэлмэри хэхээр хаба шадлааа зангидан гаргахабди.

Бидэнэр социалистическэ уялгануудыс абаад Бүхэсоюзна мүрхөөндэ оролсожо хабарай таригыс жэшээтэ найнаар үнгэрэхэ гол шухала показательтайгаар энэ мүрхөөндэ эрхимлэжэ гарахын түлөө үсэд хатуугаар тэмсэгты гэжэ республикын бүхы трактористнууд болон МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдтэ хандабан байнабди.

Хабарай таригыс жэшээтэ найнаар үнгэрэхэбди, үнлэр ехэ ургаса, илалтын ургаса абахабди, энэ хадаа манай патриотическа үүргэ уялга гэшэ гэжэ Иосиф Виссарионович Тание найдуулабди.

Илалта туйлахын тулада бидэнэр юугэшье гамнахагүй еһотойбди. Шэрүүн дошхон дайсангай тулалдажа байһан дайнай газарта урлань трактористнууд ябаһан манай нүхэд ами бээ хайрлангүйгөөр үнэнтэ зүб хэрэгэй түлөө, Эхэ оронойнгоо түлөө дайлагдажа ябана. Дайнай газарта гвардейцүүдэй дайлагдажа ябаһандаа адляар колхозуудай поли дээрэ ажаллахабди гэжэ манай хүндэтэ эсэгэ ба сэсэмэргэн вождь, нүхэр Сталин, Тандаа аман тангаригаа үгэнэбди.

Манай шэн габьяата Улаан Арми мандаха болтогой!

Манай сэсэмэргэн вождь ба агууехэ полководец нүхэр СТАЛИН мандаха болтогой!

Социалистическэ Ажалай Герой С. А. Лавочкин (баруун гарһаа) хоёр дахин Советскэ Союзай Герой А. И. Покрышкинтай хоёрөлдэмэ нууна. Лессей фото (ТАСС-эй фотохронико)

Хойто Сахалинда японско концессинүүдыс усадхаха тухай ба СССР болон Японини хоорондохи загаһабарилгын конвенцидэ хубиллануудыс сруулжа тус конвенциин болзорывнь нунаага тухай советско-японско хэлсээн баталагдаа

Нэгэн талаһаа СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай орологшо С. А. Лозовский болон нүгөө талаһаа СССР-тэ нуугаа Японини энсо томилгого ба бүрп эрхэтэ элһэн сайд господин Н. Сато гэгшэдэй хоорондоо нүүлэй харануудай турша соо хэлсээн болоһоной эсэстэ, мүнөөдөр тунхаглагдаһан «Хойто Сахалинда байгаа нефтяной болон шулуун нүүрһэнэй японско концессинүүдыс Советскэ Союзда дамжуулан үгэхэ тухай протокол» 1944 оной мартын 30-да Москва городто баталагдаһан байна. Мүн тэршэлэн «Хойто Сахалинда байгаа японско нефтяной болон шулуун нүүрһэнэй концессинүүдэй зөөри хэрэгсэлнүүдыс советскэ правительствода дамжуулан үгэхэ ёһо гурим тухай» хоёр талын түлөөлөгшэдэй мартын 10-да гараа табижа баталһан хэлсээн дооро тунхаглагдана. Дээрэ дурсагдаһан протоколһоо гадна, энэ «Протоколыс хүсэлһэн оруулаха условнууд» мартын 30-да баталагдаһан байгаа. Хойто Сахалинда байгаа японско концессинүүдэй эрхэнүүд ба эд зөөрнүүдыс СССР-эй правительствода дамжуулан үгэхэ тушаа Протоколой тогтоолнуудыс хайшан гээд дүүргэхэ тухай эли тодоор бэшэжэ тогтоохон, нефтяной ба шулуун нүүрһэнэй концессинпо предприятинуудта хүдэлжэ байһан японско албатанар болохо хүдэлмэрилбэт болон алба хаагшадые Японидо худар нүүлгэхэ болзорнууд тогтоогдоһон байна.

1925 ондо советскэ правительство болбол Хойто Сахалинда нефть ба шулуун нүүрһэн малтаха концессинүүдыс Японидо үгэхэн байгаа. Эдэ концессинүүд тухай советско-японско хэлсээн 45 жэлэй болзортойгоор баталагдаһан хадань тэрэ болзорын 1970 ондо дүүрэхэ байһан юм.

1941 оной хабар нейтралитет тухай советско-японско пакт баталха тухай хэлсээн болохо үедэ советскэ правительство дурсагдаһан японско концессинүүдыс усадхаха тухай асуудалыс японско правительствын үмэсэ табья хэн. Нейтралитет тухай 1941 оной апрелин 13-да пакт баталхатайгаа хамта тинхэ

сагта японско гадаада хэрэгүүдэй министр байһан господин Мацуока гэгшэ Хойто Сахалинда байгаа концессинүүдыс усадхаха тухай асуудалыс нэгэ хэдхэн харын турша соо шийдэхэб гэһэн уялга бэшгээр үгэхэн байна. Господин Мацуока болбол Москвада нуугаа японско посол господин Татекава гэгшээр дамжуулан 1941 оной майн 30-да үгэхэн шэнэ мэдүүлгээр тэрэ уялгаа лаблаһан юм. Тинхэ зуураа японско тала болбол концессинүүдыс усадхаха тухай асуудалыс нейтралитет тухай пакт баталагдаһанһаа хойшо зургаан харын туршаһаа оройтонгүй шийдэхэбди гэжэ уялга абаһан байгаа. Тээд японско талаһаа абаһан энэ уялгань дүүргэгдээгүй байшоо. Тинхэ мэнэ һаяхан мартын 30-да дүүрхэн хэлсээнүүдэй эсэстэ Хойто Сахалинда байгаа японско концессинүүдыс бүхы зөөри хэрэгсэлһэн, хэлсээн соо дурсагдаһан условини ёһоор, Советскэ Союзда дамжуулан үгэхэ тухай советско-японско хэлсээн баталагдаба. Тинхэ болхолоороо инэ хэлсэ хэгдхэнэй эсэстэ Хойто Сахалинда байгаа японско концессинүүд концессинпо договорнуудай хүсэтэй байха болзоройн дүүрэхэһэ 26 жэл урид усадхагдахац гэшэ.

* * *

Энээнэй хажуугаар 1928 оной загаһабарилгын конвенциин болзорые 5 жэл хүртэр нунааха тухай мартын 30-да баталагдаһан советско-японско Протокол болон СССР-эй Алас Дурна зүгэй уһан соо японтоной загаһабариха условинуудта хубилаалта хэгдхэн Протоколдо хабаадаха нотонууд тунхаглагдана.

Загаһабарилгын конвенци тухай советско-японско шэнэ хэлсээнэй ёһоор, дооро дурсагдаһан зүйлүүд хараалагдана гэбэл:

а) Японско загаһа-баригшадта арендээр үгтхэн аад, хоёр жэл удаагаар тэдэнэй ашаглан хэрэглээгүй байһан загаһабарилгын 24 участогуудыс налгажа абаха;

б) Тоорог дээрэ табигдаһан японско загаһабарилгын участогуудай 10 процентывнь жэл бүриде тоорголжо абаха эрхэ советско-японско организацинуудта олгоно;

в) японско загаһабарилгыс эрхилэгшэдэй түлэжэ байһан арендыс болон бусад түдбэринүүдыс алтаар түлэхэ ябадалыс 1943 онойхитой жэшээбэл 6 процент хүртэр дээшлүүлэхэ.

1928 ондо баталагдаһан загаһабарилгын конвенциин ёһоор, советскэ организацинуудай болон советскэ гражданинуудай загаһа агнаха ажалын хэдэн олон юмээр хаһагдаһан байһан хадань тэрэниис хубилгажа, мартын 30-ай советско-японско хэлсээн хадаа эдэ бүхы хаһалтануудыс һалгэхэ гэжэ хараална. Энэ хэлсээнэй ёһоор советскэ организацинуудай болон советскэ гражданинуудай загаһа агнаха ажалай хамаг бүхы асуудалнуудын ималта советскэ гүрэнэй органуудай мэдэлдэ ороной байха хадаа, тэдэнэй загаһабарилгын конвенци сооһоо огтолон хаягдаһан болоно.

Мүнөө баталагдаһан советско-японско хэлсээн хадаа 1941 оной июль нара соо советскэ правительствын тогтооһоной ёһоор, Алас Дурна зүгтэ байһан далайн тусгаар районуудта загаһабариха ябадалыс дайнай дүүртэр японско албатанар болон бусад харин гүрэнэй хүнүүд хэхэгүй гэжэ хорихо гэбэ.

Тэрэнһээ гадна, СССР-эй правительствын хүсэлэнтэй зохилдуулан, японско правительство болбол Камчаткын зүүн эрьсэдэ ба Олюторекэ райондо байһан японско албатанарай арендээр бариха байһан хамаг бүхы загаһа агналгын участогуудыс Номгон далай дээрэм дайнай дүүртэр японско арендаторнууд абажа ашаглан хэрэглээгүй юм гэжэ лаб найдүүлха уялга бэе дээрэ даажа абаба.

* * *

Мартын 30-да японско правительство болбол Александровск гэжэ городто японско генеральна консульство ба Хойто Сахалинда байгаа Оха гэжэ городто японско вице-консульствыс хааха тухай шийдхэбэри гаргаһан тухайгаа СССР-эй правительствода мэдээсэбэ.

Мүн энэ үдэр советскэ правительство болбол Японидохи Хакодата городто ба Цуруга городто байгаа советскэ консульствонуудыс хааха гэһэн өөрынгөө шийдхэбэри тухай японско правительствода мэдүүлбэ.

ВКП(б)-гэй Обкомдо

ВКП(б)-гэй Обком нигэжэ тогтообо:

Республикын бүхы эрэгтэй эмэгтэй трактористнуудта, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдтэ түрүү трактористнууд ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй 1-дхи республиканска суглаанда хабаадагшалай хандаһан бэшэгыс хайшааха.

Энэ суглаанай хандаһан бэшэгыс эрэгтэй эмэгтэй трактористнууд, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан дээрэ зүбшэн

хэлсээд, тракторна бригадануудай, МТМ болон МТС-үүдэй эрхим найнаар хүдэлмэрилхын түлөө социалистическэ мүрхөөсөө дэлгэрүүлхыснь ВКП(б)-гэй айкомууд болон партийна эхн организацинуудай секретарьнуудта дурлаха.

ВКП(б)-гэй айкомууд болон партийна эхн организацинууд болбол МТС, эрэгтэй эмэгтэй трактористнуудай уялганууд дүүргэхэ хэрэгтэнь али болохо туһаламжа үзүүхэ зэргэтэй.

Тарилада бэлэдхэлэй шилгалта

Тарбагатайн аймагай олон колхозуудад поли дээрэ туршалгын гаралганууд үнгэрэгдэжэ байна. Тарилада бэлэн болоһоние шалгаха комисси болбол колхозуудай правленийн членүүдһээ, мүрхөсэжэ байгаа колхозууд ба МТС-эй түлөөлөгшэдһөө бүридэнхэй.

Надейнска сельсоветэй «Искра» гэдэг колхоздо поли дээрэ туршалгын гаралга найнаар үн

гэргэгдөө. Энэ шалгалта болбол тус колхоз ехэ юмэ хэжэ, хабарай тарилада найнаар бэлэдхээ гэжэ алирүүлбэ.

Куйтэнэй сельсоветэй Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз дайн сэрэгтэй үеин гурбадахи хабарыс дайшалхы ёһоор бээ зэһэн угтаба. Энэ ушарыс туршалга хэжэ поли дээрэ гараһан ябадалын гэршэлэн харуула.

Синьцзянска сэрэгтэй частьнууд тэрьедэнэн казагуудыс буудаба

УЛАН-БАТОР, апрелин 1. (ТАСС). Энэ мэдэхэ хүнүүдһээ абаһан мэдэнүүдһээ ойлоходо, үнгэрэгшэ жэлэй эсэстэ Китадай Синьцзян мужын нютагай зааг хадаа Алтайска округой олон тоото казах зонисе Синьцзянай урда районуудта хүсөөр нүүлгэжэ эхилһэн юм ха. Казагуудай олон бүлэнэр нүүхэ дурагүй байжа, синьцзянска сэрэгтэй частьнуудай хашалтата мүрдэлгөөбө хорохо газараа бээржэ Монгол Арадай Республикын террители дээрэ хоргодоо байна. Тинхэдэн монголой зааг тэдэнэрыс тэрьедэгшэдтэ тоолон абаһан байгаа.

Синьцзянай мужын зүүн-хойто хубида байһан Китад сэрэгүүд тэдэ казагуудыс мүрдэн намнаһаар Монгол Арадай Республикын газарта сүмэрэн орожо, тэдэ тэрьедэгшэдыс, мүн МНР-эй нуурин газарнуудыс самолдоор буудаһан байна. Мон-

гол Арадай Республикын засагай газар МНР-эй хилыс нимэ бүдүүлгээр эбдэхэ ябадалыс тоонгүйгөөр байжа шадахагүй дээрһээ, эдэ сүмэрэн ороһон синьцзянска сэрэгүүдтэ харюу сохилто үгэбэ.

Энээнэй дашарамда, Монгол Арадай Республикын засагай газарай хүтэлбэрилхы тушаалтан болбол хэрбээ синьцзянска сэрэгүүдэй зүгһөө саашадашье МНР-эй хилыс нигэжэ эбдэхэ ябадал гаргаа һаань харилсан туһаламжа тухай 1936 оной мартын 12-то СССР МНР хоёрой хоорондоо баталһан договорой ёһоор Советскэ правительство Монгол Арадай Республикын газарай аюулгүй байдалыс хамгаалхын тулада тус республикын правительствода бүхы шухала туһаламжа ба дэмжэлгэ үзүүлхэ баатай болохаабза гэжэ батаар этигэнэ.

Республикын бүхы эрэгтэй эмэгтэй трактористнууд, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдтэ

Түрүүшүүл трактористнууд, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдтэй 1-дэхи республиканска суглаанда хабаадагшадтай гарган хандама бэшэ

НҮХЭДҮҮД!

Хүн түрэтэнэй зэбүүн муухай дай- болохо германска фашизмтай рүүн хатуу ба үсэд шанга- исэл хэжэ героническа Улаан Арминнай мта түгэлдэр довтолгооо улам үргэл- шүүлэн, бүхы советскэ газарые немец- фашистска бузар булайбаа сөбөрлөн мөдхэ сагыс илалта бүхэнөөрөө дүт- үлжэ байна.

Арадуудай вождь ба сэгсэмэргэн пол- кодец, Советскэ Союзай Маршал нүхэр шинай ударидалгаар Улаан Арминнай шецкэ хүрэг тонуулашда амар заяа үүлэнгүйгөөр хоёрдохн жэлдээ улам руун тээшэнэ намнан ябажа, урда зүг- СССР-эй гүрэнэй хилэдэ хүрбэ. Гү- рэнэй хилэдэ Улаан Армингаа хүрэнэ- най мэдээсэл манай предриятинууд юн колхозуудта сахилгаан түргэнөөр яжа дуудлаад, дайсаанаа дараха өсөсэй мтын түлөө ажалай баатаршалга гар- каар советскэ хүнүүдые зоригжуулаа.

Нүхэр Сталин Агууехэ Октябрьска со- циалистическэ революциин XXVI жэлэй тухай элидхэл соогоо тылдэ ажалла- гда, тубхын түрүүндэ, колхозуудай хү- мэрлэгшэдтэ үндэр дээдэ сэгнэлтэ үнэн байна гэбэл: «Дайнай гурбалахн жэдэ эдэ хоолой талаар манай армин гагал үзөөгүй байгаа хадань, арад шай эдэ хоолой зүйлөөр, ажауыздба- ннай түүхэй эдээр хангагдажа байгаа гэвэ—энэндэ колхозно байгуулалтын сан ба бата амидарал, колхозно таряа- тай патриотизм байна гэшэ».

Бурят-Монгол АССР-эй колхознигууд колхозничаанууд, МТС ба совхозуудай хүмэрлэгшэд дайнай үеын бэрхэ- сэнүүдые дабан гаража, 1943 оной дөө ажалай жэлые амжалтатой най- р дүүргээд, Эхэ оройнгоо үмнэхи үргэ уялгаа дүүргээн байна.

Хэдэн олон МТС-үүд ба олонхог трак- тористнууд болон трактористканууд онтын геройнуудай үльгэр жэпнээгээр яжа, 1943 ондо бүтээсэ ехэгэй үльгэр жэпнүүдые харуулан байгаа.

Дайнай эхилхэнхээ хойшо манай олон колхозуудай тарилгынаа тал- хе ехэ болгоһон, хүдөө-ажалай үдүтнүүдые гүрэндэ тушаала түсэбөө саг соонь найнаар дүүргэжэ байһан үдүтнэ республикын түрүү МТС-үүд, трактористнууд-патриотуудай аша- лаан нилээд ехэ би байха юм.

Саятын, Иволгын ба Курбын МТС- ын коллективүүд өөһэдүнгөө хэлэн хүмэрлин аша үрэнүүдые, фронтдоулач- ыар, угаа эдибитэйгээр туһалжа, бай- наа харахалаа омгорхохонь тон зүб.

Саятын МТС 1943 ондо тракторна хүмэрлингөө түсэбье 130 процент, комбайнаар таряа хадаха түсэбөө 136 процент дүүргэбэ. МТС-эй трактористнууд болон комбайнернууд Улаан Армидаа 25 кило горючи ба 1.700 килограмм түр- хээ тоно арбилжа, бүхы показатель- нуудаараа республика дотор эрхимлэжэ яла.

Комбайнаар таряа хуряаха түсэбөө үргээсэ тушаа мүн лэ эрхим бууриисэ үдүтнэ ба Сэлэнгын МТС-үүд эзэлхэн яна. Бага Иволгын ба Курбын МТС- ыд багал найнаар хүдэлмэрилбэ.

БМАССР-эй Верховскэ Советэй Прези- думай уклатар шагналдаһан манай МТС-үүдэй түрүү хүнүүд болбол тракто- рист бүхэндэ, комбайнер бүхэндэ эршэтэй анга ажалай эрчим жэшэ харуулба.

Саятын МТС-эй трактористска Бама- яда Дымбрылова СХТЗ трактораар 140 гектар хахалжа түсэбтэй байһан аад, 26 гектар хахалжа, 3.508 килограмм горючи арбилба.

Энэ МТС-эй комбайнерка Ринчин-Цы- гих Раднаева «Коммунар» комбайнаар

155 гектар хадаха түсэбтэй байһан аад, 571 гектар хадажа, 754 килограмм го- рючи алмаһан байгаа.

Түнхэнэй МТС-эй тракторист Халуду- ров гэгшэ СХТЗ трактораар 130 гектар хахалжа түсэбтэй байһан аад, 400 гек- тар хахалжа 198 килограмм горючи ал- маһан байна.

Тимлюйскэ МТС-эй трактористка Ове- рина гэгшэ У—2 трактораар өөрынгөө халаан соо 50 гектар хахалжа түсэбтэй байһан аад, 254 гектар хахалжа, 268 килограмм горючи арбилба.

Сагаан-Уһанай МТС-эй тракторист Пан- тьев гэгшэ НАТИ трактораар 250 гектар хахалжа түсэбтэй аад, 660 гектар хахал- жа 280 килограмм керосин арбилба.

Мүн энэ МТС-эй комбайнер Плюснин гэгшэ 150 гектар хадаха түсэбтэй бай- һан аад, 560 гектар хадажа, 580 кило- грамм горючи арбилла.

Сэлэн-Думын МТС-эй комбайнер Кова- левский гэгшэ 180 гектар хадаха түсэб- тэй байһан аад, 530 гектар хадажа, 740 килограмм горючи арбилла.

Эгэтн МТС-эй комбайнер Глимов гэг- шэ 180 гектар хадаха түсэбтэй байһан аад, 578 гектар хадажа, 710 килограмм горючи арбилһан байха юм.

Тимлюйскэ МТС-эй тракторна Бригада (бригадирны Полюмошин) тракторна хү- дэлмэрингөө түсэбье 167 процент дүүр- гэсэн ба 1.651 килограмм горючи ар- билһан байна.

Хэрбээ бүхы трактористнууд ба трак- тористканууд, комбайнернууд ба МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд өөһэдүнгөө МТС-эй хү- дэлмэридэ би байһан ехэ ехэ дутуу дунда зүйлнүүдые зайлуулха заһаруул- хын түлөө эрид шууд тэмсэлэн байгаа хаань республикын колхозуудай, МТС болон совхозуудай амжалтанууд бүри ехэ байха бэлэй гэжэ хүсэд ойлгонобди.

1943 ондо олонха тракторна парка- нууд хабарай тарилга дээршье, мүн таряа хуряалга дээршье хангалтагүй муугаар хүдэлмэрилбэ. Тэрэн дээршээ болжо, гүрэн ба фронт, мүн тэршэлэн колхознигуудшье хэдэн мянгаад тонно талха, хартаабха, овомь болон бусад хүдөө-ажалай продуктуудые дутуу аба- лан байгаа.

Ажалайнгаа бүтээсые улам ехэ болго- хо аргаболомжонууд барагдашагүй ехэ байна. Энээн тухай эрхим МТС-үүд бол- лон трактористнуудай эбтэй эмхитэйгээр хүдэлмэрилхэн үльгэр жэшээнүүд гэр- шэлнэ.

Нүхэдүүд! 1944 ондо республикын МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдтэй урда табиг- даһан зорилгонууд гэгшэ агууехэ ба хүндэтэй байна. Бидээр трактористнууд болон комбайнернууд колхозуудай тарил- гын ба таряа хуряалгын нилээд ехэ ху- биленп хэжэ гараха байһабди. Тинхэ зуураа, газарые хаһа саг соонь шанар найнтайгаар элдүүлхэ еһотойбди. Тин- хын тулада манайда хамаг бүхы усло- винууд ба аргаболомжонууд хүсэд би.

Энэ жэлдэ бидээр намар үбэлэй саг- та тракторнуудаа хэлбэн заһаха гүрэн- нэй түсэбье урда урдынхиһаа найнаар ба болзорһоонь урид дүүргэбди. Мүнөө прицепной машинануудые заһаха хүдэл- мэри дүүрэхээ байна. Тракторнуудые хэлбэн заһаха түсэбөө үлүү гартар дүүргэһэнэйнгээ түлөө республикын АССР-эй Арадай Комиссарнарай Советэй тогтоолоор гурбадахин тэмдэглэгдээ, тин- хэдэ трактор заһаха хүдэлмээрээрээ тү- рүүлхэн Чесанын болон Хэжэньгын МТС-үүд ВЦСПС болон ССР Союзай Нар- комземэй дамжуулгын Улаан Тугуудые абаха хубида хүртэбэ.

Хэдэн олон МТС-үүдтэ полевой хүдэл- мэрийн агротехникые дан соморхоноор дүүргэхэ, таряанай хойноһоо харуулан-

ха ябадалые муудуулан ушарһаа поли дээрэ бог үбһэ үрмэдһэн ургажа дараха ба ургаса бага болодог заншалые тон хорогой гэжэ тоолоод, тракторист- нуудай республиканска суглаан болбол үндэр ехэ ургаса абахын түлөө, машин- но-тракторна паркые найнаар хүдэлгэ- хын түлөө, 1944 оной хүдөө-ажалай хү- дэлмэри тухай СССР-эй Совпаркомой ба ВКП(б)-гэй ЦБ-гэй тогтоолыс саг болзор соонь хүсэд дүүргэхын түлөө өөһэдүнгөө би бүхы хүсэ шадал, дүй дүршэл болон өрдэм мэргэжэлые гаргыт —гэжэ бүхы трактористнууд ба тракто- ристкануудые, МТС-эй мэргэжэлтэн ба хүдэлмэрилэгшэдые уряалнабди.

Республиканска суглаанда хабаадагша бидээр болбол дооро дурсагдаһан уялга- нуудые бөө дээрээ дажа абаад, мүн би- дэнхээ үльгэр жэшээ абахые республи- кын бүхы трактористнууд, тракторист- канууд болон комбайнернуудые уряал- набди гэбэл:

1. 15 морной хүсэтэй условно трактор бүхэнөөр зөөлөн хахалалгада оруулжа тоолобол сезон соо 300 гектар- хаа доошо бэшэ хахалжа. Тракторнуудай маркануудаар илгэжа хэлэбэл: СХТЗ— 300 гектар, У—2—200 гектар, СТЗ— НАТИ—600 гектар, ЧТЗ—900 гектар. Т—2—Г—500 гектар, СТ—65—тракто- раар 500 гектарһаа доошо бэшэ газар хахалжа.

15-фитова комбайн бүхэнөөр 20 хү- дэлмэрийн үдэр соо 200 гектарһаа доо- шо бэшэ таряа хадаха.

2. Манай шухалын шухала зорилго хадаа үндэр ургасын түлөө тэмсэл боло- хо юм гэжэ тоолоод, дээрэ дурсагдаһан эдэ бүхы хүдэлмэринэ имагта эрхим ша- нартайгаар хэхэбди, голодһо гаргаха ябадалтай эрид шангаар тэмсэжэ, халаа муугаар ажалладаг зан гаргахагүйбди.

3. Сезон соо трактор бүхэн 400 ки- лограмм горючи болон түрххэ тоно ар- билжа юм, тинхэдэ ЧТЗ трактораар — 1.300 килограмм, НАТИ—300 кило- грамм, У—2—200 килограмм арбилжа.

4. Запас частьнууд болон ремонтно хэрэгсэлнүүдые тогтоогдомол лимидһээ арбан процент хүртэр багаар гаргашалжа. Иймэ зорилгоор доро дурсагдаһан хэм- жээ-ябуулгануудые үнэргэхэ гэбэл:

а) Тракторна бригада бүхэнэй поли дээрэ гарахаһаань урда тээ тэдэниие заправка зэмсэг хэрэгсэлнүүдээр хал- гаха;

б) Бригадапуудай хүдэлжэ байһан газарта простой язын нефть халагалжа газар түхээрхэ;

в) Трактор бүхэндэ шухала хэрэгтэй зэмсэг хэрэгсэлнүүдые хүсэддүүлжэ үгэхэ.

5. Пүүдэл мастерскойнуудые автома-

шинаар ябахандаа 15—20 трактор- нуудые, мореор ябахандаа 8—10 трак- торнуудые өрьсөжэ хаража ябахаар тү- хсэржэ, тэдэндэ шухала хэрэгтэй зэмсэг хэрэгсэлнүүд, запас частьнууд болон ма- териалуудые үгэжэ хангаха.

6. Полевой хүдэлмэрийн эхилхэнхээ арбан хоног урид бригадирнууд булгадаа хүдэлмэри хэхэ газартаа ошохо еһогой.

7. Поли дээрэ трактористнуудай тех- ническэ нуруулсал эмхидхэжэ, тэдэнэй мэргэжэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байха. Бүхы трактористнуудай составай 50 процентнь сентябрийн нэгэн хүртэр нэгдэхэй зэргын трактористнууд гэхэн нэрэ зэргэ олохо.

8. Полевой хүдэлмэрийн үе соо при- цепнигүүдэй дундаһаа трактор бүхэндэ нэжээд трактористысэ хургажа бэллэхэ.

9. Полевой хүдэлмэрийн дүүрэмсээр тракторнууд болон хүдөө-ажалай маши- нануудаа бүрин бүтэн зандав МТС-эй бууса дээрэ абаашажа тушаалаар трак- торнууд ба прицепной машинануудай хойноһоо тон нарин техническэ харуу- лалга табиха.

10. Тракторна бригада бүхэндэ даал- гагдажа үгтэһэн газарыс саг соонь най- наар элдүүлжэ, тэндэ бог үбһэ үрмэд- һэ ургуулангүй сөбөрлэхэ, бүхы хүдэл- мэрээ «най» гэхэн сэгнэлтэтэйгээр дүүргэжэ байха.

Тракторнуудай элдүүлжэ байһан газ- зар дээршээ колхоздо тогтоогдоһон тү- сэбһөө 20 процент ехэ ургаса абаха.

Немецко-фашистска булимтарашадые дараха манай өсөсэй илалтын баруул найхан үдэр дүтэлжэ ябана. Энэ ила- тынгаа үдэрыс бидээр бүгэдэниитын хэ- рэглэхэ эд бараа таряа талха, овомь хартаабха элбэгтэйгээр угтахы еһотойбди. «Энэ хадаа дайнай хамаг бүхы бэрхэ- шээлиүүдые тэсэжэ гараһан ба өөрынгөө зэбүүн муухай дайсан болохо немецко- фашизмыс даража план советскэ бай- гуулалтын дахяад харуулан агууехэ туйлалта болохо юм». (М. КАЛИНИН).

Нүхэд трактористнууд ба тракторист- канууд, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд! Дай- санаа дууһан дараха ябадалыс түргэл- хэхөөр фронтдоо улам ехэ туһаламжа үзүүлхын тулада өөһэдүнгөө хүсэ ша- дал, өрдэм мэргэжэл ба дүй дүршэлыс гаргая. Үндэр ехэ ургаса-илалтын урга- сыс абахын түлөө бүгэдэ арадай довтол- го соносхос!

Алдарта Эхэ оромнай мандаха болто- гой!

Баатар Улаан Арминнай мандаха бол- тогой!

Манай вождь ба багша, сэгсэмэргэн полководец нүхэр СТАЛИН мандаха бол- тогой!

Суглаанда хабаадагшадтай даалгаврыар гараа тэбигшад:

- Игнатев И. А.—Хэжэньгын МТС-эй директор; Цыренов Д. Ц.—Чесанын МТС-эй түмэршэ дархал; Найданов Ц. Н.—Сэлэнгын МТС-эй директор; Ту- личкин В. В.—Иволгын МТС-эй ахалагша механик; Бадмаракшиев Д. Б.— Суулгын МТС-эй комбайнер; В. робьев М. М.—Саятын МТС-эй ахалгша механик; Дымбрылова В. С.—Саятын МТС-эй трактористка; Дымбрылов В. С.—Саятын МТС-эй тракторна бичигчин бригадир; Доржиев Н. Д.—Хэжэньгын МТС-эй тракторна бригадын бригадир; Курбатов Н. А.—Иволгын МТС-эй директор; Ковалевский М. И.—Сэлэн-Думын МТС-эй комбайнер; Кли- мов П. В.—Эгэтн МТС-эй комбайнер; Плюснин И. И.—Сагаан-Уһанай МТС-эй комбайнер; Цыренов Л. Ц.—Хонхолойн МТС-эй ахалагша механик; Полюмошин А. А.—Тимлюйскэ МТС-эй тракторна бригадын бригадир; Шагда- рова Ж. Ш.—Чесанын МТС-эй тракторна бригадын бригадир; Аюшеев Д. А.—Ушөөтэй МТС-эй трактористка; Раднаева Р. И.—Саятын МТС-эй трак- тористка; Калашников Е. Ф.—Гашайн МТС-эй тракторист; Антонов С. Д.—Хон- холойн МТС-эй комбайнер; Болонев А. Е.—Тарбагатайн МТС-эй комбайнер; Арбузова О. Т.—БМАССР Наркомземэй МТМ-эй шифовальница; Эрды- неев Ц. Д.—Хонхолойн МТС-эй комбайнер; Тарасенко Е. И.—«Металлопир- потреб» заводой директор; Танхасеев С. П.—Саятын МТС-эй директор; Цырендоржиев Т. Ц.—Курбын МТС-эй комбайнер; Кудрявцев А. В.—В.П(б)- гэй Обкомой секретарь; Иванов С. М.—БМАССР-эй СНК-гэй түрүүлэгшэ; Хажалов А. У.—ВКП(б)-гэй Обкомой секретарь; Барабанов К. Т.—ВКП(б)-гэй Обкомой секретарь; Соколовский Л. Д.—ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргээхи КПК-гэй БМАССР-тэхи түлөөлөгшэ; Ныдчинова Г. А.—БМАССР-эй Верховчэ Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ; Петрицев А. Ф.—СССР-эй газартаряалангай Нар- комой орологшо; Фелюков И. И.—БМАССР-эй гүрэнэй аюулгүйе хамгаалха Нарком; Дуброиский В. И.—БМАССР-эй гавартаряалангай Нарком; Бру- дехи Ж. З.—ВКП(б)-гэй Горкомой секретарь; Грянов Н. В.—ВЛКСМ-эй Обкомой секретарь; Камчатков М. А.—«Б.М. Правда» газетын редактор; Галсаев Ц. Г.—«Б.М. Унэн» газетын редактор.

Советскэ Инфор:бюроһоо

Апрелин 1-эй оперативна мэдээнһэ

Апрелин 1-эй туршада ТАРНОПОЛЬ городһоо баруун-урдуур манай сэрэгүүд добтолгого байлдаануудыг хэжэ зуураа Тарнопольско областин районно центр болохо ПОДГАЙЦЫ городыг эзлэн абаад, мүн тэрэшлэн 30 гаран бусад хуурин газарыг, тэдэнэй дунда ЗАВАЛУВ, ГОЛЕСУВ, ТОВСТОБАБЫ, НОНЬЧАКИ, НРЫМИДУВ, ТУМИЖ, МЕНДЗЫГУЖЕ гэдэг томо хуурин газарнуудыг ба КОМАРОВКА, НИЖНЮВ, ОЛЕСУВ гэдэг түмэрзамай станцинуудыг эзлэб.

КАМЕНЕЦ-ПОДОЛЬСК городһоо урдуур манай сэрэгүүд НЕДОБРЕШИ, ПАШНОВЦЫ, СТАВЧАНЫ, ДОЛЖОК, ДИНАУЦЫ, МАЛННЕШТИ, КОТЕЛЕВУ, ФОРОСТНА гэдэг хуурин газарнуудыг эзлээд, ХОТИН городто сүмэрэн орожо, тэндэ үйлсын байлдаануудыг хэжэн байна.

КИШИНЕВСКО зүгтэ манай сэрэгүүд дайсанай эсэргүүцэлтэ ба контратаные нуга даража добтолгого байлдаануудаа үргэлжлүүлхэ зуураа 30 гаран хуурин газарыг эзлэжэ, тэдэнэй дунда МЫНДРЕШТИ, ТЕЛЕНЕШТИ, ВЕРЕЖЕНИ, НЕГУРЕНИ, СКОРЦЕНИ, ГИДУЛЕНИ, ЧИНИЖЕУЦЫ, ЕКИМАУЦЬ, МОКРА, ТОПАЛЫ, ЧЕРНА гэдэг томо хуурин газарнуудыг эзлээ.

ТИРАСПОЛЬСКО зүгтэ манай сэрэгүүд добтолгого үргэлжлүүлжэ, Одесскэ областин ТРОИЦКОЕ гэдэг районно центрыг эзлэн

абаад, мүн тэрэшлэн 60 гаран бусад хуурин газарыг, тэдэнэй дунда НОВОСЕЛОВКА, КОХАНОВКА, ДЕНИСОВКА, НИКОЛАЕВКА, ВИКТОРОВКА, КАМИНСКОЕ гэдэг томо хуурин газарнуудыг байлдаатайгаар эзлэб.

ОДЕССКЭ зүгтэ манай сэрэгүүд сухарима ябаһан дайсаные мүрдэн намнажа, 100 гаран хуурин газарыг, тэрэ тоодо ЧЕРНЫЙКУТ, ШАБЕЛЬНИК, БИРНИЙ, ДЕМИДОВА, АНАТОЛЬЕВКА, КОТОВСКОГО, НЕЙКОВО, ЧЕРНОГОРКА, СЕРБКА, КАПИТОНОВКА, НЕЙЗАЦ, ТАШИНО, БЛЮМЕНФЕЛЬД, ТУЗЛЫ, КОБЛЕВО, КАРАБАШ, АДЖИАСКА гэдэг томо хуурин газарнуудыг ба РАУХОВКА, МАРИНОВО, СЕРБКА гэдэг түмэрзамай станцинуудыг байлдаатайгаар эзлээ. Манай сэрэгүүдтэ сохигдон сухарихадаа дайсан болбол амиды хүсэн ба техникийгээ талаар ехэ гээлтэнүүдтэ өрөнө.

Фронтын бусад участогууд дээрэ бага зэргын удхашанартай байлдаанууд болобо.

Мартын 31-эй туршада манай сэрэгүүд бүхы фронтнууд дээрэ 33 немецкэ танк гэмтээһэн ба үгы хэжэн байна. Агаарта болоһон байлдаанда ба зенитнэ артиллерийн буудалгаар дайсанай 86 самолет унагаагдаа.

Апрелин 2-ой оперативна мэдээн

Апрелин 2-ой туршада 1-дэхи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд добтолгого үргэлжлүүлжэ, Станиславска областин районно центрүүд болохо КОСОВ городыг, КУТЫ городыг, Черновицка областин районно центр болохо ГЕРЦА городыг эзлэн абаба.

КАМЕНЕЦ-ПОДОЛЬСКО городһоо урдуур манай сэрэгүүд добтолгого байлдаануудыг хэжэ зуураа Черновицка областин районно центр болохо НОВОСЕЛИЦА городыг эзлэн абаад, мүн тэрэшлэн бусад хэдэн хуурин газарыг, тэдэнэй дунда МАРШИЦЫ, ТАРАСОВЦЫ, ВАНЧИКОВЦЫ, ДУМЕНЬ, КОШУЛЕНЬ гэдэг томо хуурин газарнуудыг ба ВАНЧИКОВЦЫ, НОВОСЕЛИЦА гэдэг түмэрзамай станцинуудыг эзлээ.

КИШИНЕВСКО зүгтэ манай сэрэгүүд дайсанай эсэргүүцэлтэ ба контратаные нуга даража, добтолгого байлдаануудаа үргэлжлүүлхэ зуураа Молдавска ССР-эй районно центр болохо РЕЗИНА городыг, мүн тэрэшлэн 20 гаран бусад хуурин газарыг, тэрэ тоодо КРАСНОШЕЕНИ, СУХУЛУЧЕНИ, КЛИШОВА, ЧОКОЛТЕНИ, КИШТЕЛЬНИЦА, ЗАГОРЕНЬ, БУШОВКА, ГОРОДИШТА, НОВОКРАСНОЕ, СТЕПАНОВКА гэдэг томо хуурин газарнуудыг эзлэн абаһан байна.

1-дэхи Украинска фронтын сэрэгүүд добтолгого үргэлжлүүлжээр. Манай ябган сэрэгүүд ба танкистнууд эрмэлзэлгэтэйгээр урагшаа дабшажа, Станиславска областин районно центрүүд болохо Косов городыг, Куты городыг, Черновицка областин районно центр болохо Герца городыг эзлэн абаба. Олон хүнүүд плендэ абтаһан ба элбэг ехэ трофей буялагдан абтаһан байна. Нэгэ участок дээрэ манай габшагай отряд гэгэнтэ хэжэн сохилтоороо дайсанай ехэхэн колонныг хяа бута сохижо, 800 солдат болон офицерыг плендэ абаа, 4 самоходно ехэ буу, 11 хуягта транспортер, домо хэрэгсэлтэй ба сэрэгэй материалтай 120 автомашинна буялагдан абтаба. Түмэрзамай томо станци дээрэ манай сэрэгүүд дайсанай 1 паровоз, 300 вагон, сэрэгэй элдэб ашаатай платформонуудыг буялан абаһан байна. Десятин городой оршондо 18-дахи Венгерскэ ябган сэрэгэй хүнгэн дивизийн 44-дэхи полк, штаб болон полкынгээ командиртай бүтэн составаараа плендэ ороо.

Каменец-Подольско городһоо урдуур Н-скэ соединенин частынууд байлдаатайгаар урагшаа дабшажа, хэдэн хуурин газарыг эзлэб. Эрид шанга атаага хэжэнэйнгээ эсэстэ советскэ боецүүд Черновицка областин районно центр болохо Новоселица гэдэг городыг эзлэн абаа. Дайсанай хяа бута сохигдон

гарнизонной үлэгдэл Пруг мурэнике тамаран гаража ами бээ арналха гэжэ хэдээд, манай буу-пулемедой хүсэтэ буудалгада дайрагдажа мурэндэ шэнгэбэ. Ондоо нэгэ газарта Н-скэ частин боецүүд үдэрэй туршала 800 гитлеровцыг хюдажа, дайсанай 300 гаран солдат болон офицерыг плендэ абаа. Немецүүдхээ 4 зенитнэ ехэ буу, 11 миномет, 40 автомашинна, домо хэрэгсэлтэй склад, эдээ хоолой зүйлтэй 2 склад буялагдан абтаһан байна.

Кипленевско зүгтэ манай сэрэгүүд добтолгого байлдаануудыг хэбэ, дайсан болбол хамгаалгын забһарай рубежүүдтэ түшгэлжэ үсэхэ шанга эсэргүүцэлтэ үзүүлбэ. Советскэ частынууд тойрон орохо маневр үргэнөөр хэрэглэжэ, дайсанай гарнизонуудыг хүрээлһэн ба усалһан байгаа. Нэгэ газарта манай боецүүд дайсанай контратаные сухаруулан сохижо, сухарима ябаһан немецүүдыг хойноһоонь намнаһаар, томо хуурин газарта сүмэрэн орожо тэрээнине эзлээ. Энэ тосхондо орохо замууд дээрэ ба тэрээнэй үйлсэнүүдтэ дайсанай олон үхээр үлөө. Хэдэн артиллерийскэ батарей ба домо хэрэгсэлтэй складууд буялагдан абтаһан байна. Ондоо нэгэ газарта манай танкистнууд 282-дохи немецкэ ябган сэрэгэй дивизийг хяа бута сохижо зуураа, 400 шахуу немецкэ солдат болон офицерыг үгы хэбэ.

Тираспольско зүгтэ манай сэрэгүүд урагшаа дабшажа ябадалаа үргэлжээдүүлээ. Н-скэ соединенин частынууд Одесскэ областин Ширяево гэдэг районно центрыг эзлэжэ, 30 гаран бусад хуурин газарыг эзлэн абаһан байна. Манай сэрэгүүдтэ сохилтодо тэсэнгүй сухарихадаа дайсан болбол байлдаанай газар дээрэ техникэ, буу эбсэг болон шархатаһан хүнүүдхээ хаяһан байна. Нэгэ участок дээрэ советскэ подразделенинууд олон тоото ехэ буу, хуягта транспортер, пулемедуудыг, ажана амгаалан хууһан хүнүүдхээ гитлеровецүүдтэ тоноһон эд зөөритэй 5 автомашинна буялаг абаба. Нэгэ үдэрэй байлдаалда 500 шахуу немецкэ солдат ба офицер плендэ абтаа.

Улаан Тугта Балтийска флотой авиаци Нарвска залив соо дайсанай бүлэг корабльнуудыг бомбодон сохибо. Советскэ летчик-истребительнууд дайсанай истребительнуудтэй атаарга байлдаануудыг хэжэ зуураа, 3 немецкэ самолетыг унагаагаа. Тэрэ үдэнэ манай бомбардировщикууд артиллерийскэ буудалгын халхабыг нэбтэрэн гаражэ, зорихон газартаа хүрээжэ бомбынгоо сэхэ тудалгаар дайсанай тральщигыг шэнгээһэн байна.

Хара далайн флотой авиаци Федосия портдо добтолго хэбэ. Тэрэ портдо байһан дайсанай корабльнууд, эрьсын артиллерийн зенитнэ ехэ буунууд эршэмтэ буудалгануудыг хээ. Советскэ летчикууд добтолгон орохо сохилтоороо хэдэн зенитнэ батарейн буудалгыг дараһан байна. Бүлэг габшагай самолетуудай ябуулга хэжэнэй эсэстэ дайсанай түргэн ябадаг десантна баржа шэнгээгдэбэ. Баһа нэгэ десантна баржа ехээр гэмтээгдээ.

Манай бүхы самолетууд өөһэдүнгөө базада бусажа ерэнэн байна.

Львовско областыдо ябуулгаа хэжэ байһан Украинска хэдэн партизанска отрядууд мартын 19-һөө 21 хүртэр хэдэн амжалтата дайшалхы, ябуулгануудыг хээ. Түмэрзамай нэгэ участок дээрэ партизанууд танк буудаха буунууд болон ехэ буунуудай буудалгаар нэгэ немецкэ сэрэгэй эшелонине галдаба.

Уранзурагша Кривоногов гэгэлхэ «Сталинградтай түдөө байлдаанда морито сэрэг оробо», «Лиза Чайкина», «Бишихан хүүүүн саһан дээрэ», уранзурагша Преображенский гэгшэ «Геройнууд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг», «Итальянска альпий-

Фронтной байдалда зураг зурана

ска корпусыг хяа һамна сохилго» гэгһэн зурагуудыг зуража выставкэдэ табиба. Уранзурагша Карпенко, Бирничев, Соколов, Днисов ба бусад Новороссийск, Харьковай түлөө болоһон байлдаануудыг харуулба.

(ТАСС).

ХИЛЫН САНА

Румынидахи байдал

СТАМБУЛ, апрелин 2. (ТАСС) Урда зүгтэ Улаан Армийн жалтатыйгаар добтолһоной жээгээр Румынидахи ба улам улам шангадана. Румынскэ чиновнигууд, ютагай тугай түлөөлэгшэд болон ажлэдбэришэд Румынниин районнуудаа ороной гүн дэргэд гүйлдэнэ. Турецкэ газетын дээсэбэнэй еһоор, хэдэн мянган зугадагшад хүүдэй үнүүдтэ Лесы, Галац, болон сар районнуудаа ерээ. Хаянагүй мэгдэл хандаһан аянууд таража байна. Антонегэй гаргаһан приказай ершишэ абяа тараһан ба саба хэбэ гэжэ мэдэгдэһэн хүүсүүдгүйгөөр буудагдаһан алаа болоно. Правительствын шийдвэрин еһоор, дотоодо хэрэгдэй министрэтэ ямаршы байра ба арад зоной зэмсэг рэгсэдыг хэбтэрин бөлгөө тэр ханда хуряжа абаха олдогдоо.

Польско армия украинцууд ба белоруссуудыг доромжо

ЛОНДОН, мартын 30. (ТАСС) «Ньюс Броникс» гэдэг газар болбол Шотландида байгуулаһан өөрингөө частынаа бодхуулга ба польско офицернуудтэй үндэбээр доромжолоһон ханд тухай мэдүүлхын зорил Лондондо ерэнэн польско арми 30 солдат тухай бэшэһэн али газартаа толилоо. Тэдэ дадууд өөһэдүнгөө частыда сахалһаа арсана ба тэдэн английска армия шэлжүү оруулхыг хүсэнэ.

Газетын бэшэхэн халаа бүхы солдадууд, украинцууд, белоруссууд шажан мүргэлтэй Дайн сэрэгтэй эхилхэ үдэ тэр Аргентинэдэ байгаа. Тэдэ польско армия орохын эһоо гоор 1941 ондо Англида хэжэн. Тэдэнэй зарыманин бешы урид ерэнэн ба Франц болоһон тулалдаанда хабаадаһан байна. Шотландида бай польско армия 2.000 украинцууд ба белоруссууд бин тэдэнэр бүлталаа английска армия оруулагдахыг хүсэнэ гэжэ тэдэ солдадууд заана. Тэр нэр халаа энэ утарыг мунгын зорилгоор английска правительство комисси томилогч эриэнэ.

Гитлеровецүүд эрхэтэн дутуунуудыг германска армияда татана

ЛОНДОН, апрелин 1. (ТАСС) Цюриххээ Рейтер агентств мэдээсэхэн халаа тэндэ абтай мэдээнүүдтэй еһоор, гитлеров засагууд армияа хүсээдүүл зорилгоор резервнуудыг шэн «шүүрдэнэ». Хүндөөр шархалһан алай эсэстэ инвалид болон эрхэтэн дутуунар хүүдэй армияда татагдаа. Шархата дээрэһээ ехэхэн физическэ тагдалтай хүнүүдшы татаһан комиссионуудай анхарагдаһангүй.

Хармусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАНОВ